

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Bc. Kateřina Koditková

Studijní obor: Učitelství anglického jazyka

Název práce: The Influence of Specific Learning Disabilities on the Work of an English Language Teacher

Akademický rok: 2023/2024

Vedoucí práce: Mgr. Helena Zitková, Ph.D.

Diplomantka se ve své práci zabývá vlivem specifických poruch učení na práci učitele anglického jazyka. Výběr tématu hodnotím pozitivně, jedná se o relevantní téma, které na problematiku specifických poruch učení nahlíží netradičně z perspektivy učitele, důležitého aktéra procesu výuky.

Předložená diplomová práce má všechny náležitosti, odpovídá rozsahem a reflektuje zásady pro vypracování. Text je členěn na část teoretickou a empirickou. Teoretická část je strukturována do čtyř kapitol; první z nich je věnována vymezení pojmu učitel v obecné rovině, druhá se zaměřuje na specifika učitele angličtiny, třetí diskutuje pojem specifické poruchy učení a čtvrtá se věnuje těmto poruchám u dospělých a diskutuje jejich vliv na práci učitele. Autorka se opírá o relevantní bibliografii značného rozsahu, se zdroji efektivně pracuje. Podařilo se jí do značné míry formulovat teoretická východiska pro vlastní empirické šetření, nicméně by bylo s ohledem na výzkum dobré více rozpracovat činnosti učitele anglického jazyka za využití např. citovaného kompetenčního rámce dle Tomkové et al. (2012), či jeho oborově specifické verze pro učitele angličtiny (Spilková et al., 2018). Naopak poměrně rozsáhlá diskuse etapových modelů profesního rozvoje učitele není pro výzkumné šetření relevantní. Čtvrtá kapitola je pro práci velmi důležitá, autorka se zde opírá o výzkumná zjištění týkající se problémů dospělých při výkonu pracovních činností. Kapitola přináší mnoho nových informací, ale některé informace se opakují, například projevy specifických poruch učení popsané podrobně v předcházející kapitole (např. 2. odstavec na s. 33).

V praktické části práce diplomantka prezentuje vlastní empirický výzkum realizovaný formou rozhovorů s učiteli anglického jazyka, kterým byly diagnostikovány specifické poruchy učení. Zvolený výzkumný design odpovídá cíli práce. Výzkumné šetření bylo pečlivě naplánováno a realizováno, a to včetně pilotáže. Dotazovací schéma odpovídá stanoveným cílům do určité míry. V části *SLD and Work* se diplomantka sice dotazuje na oblasti výuky ovlivněné poruchou učení, ale nabízené oblasti nezohledňují obsah výuky, tedy výuku jazykových prostředků a řečových dovedností, a některé důležité chybí (např. výklad /

prezentace nového učiva). Z formulovaných zjištění a závěrů učitel angličtiny částečně zmizel, některé jazykové prostředky a řečové dovednosti nejsou zmíněny vůbec. Na druhou stranu je nutné ocenit prezentaci výzkumných zjištění a jejich diskusi ve světle empirických poznatků a odborné literatury, i když při formulaci závěrů autorka zapomíná, že má k dispozici pouze jeden zdroj dat, a to subjektivní percepce učitelů, které se mohou od pozorované reality výrazně lišit. Závěry je potřeba formulovat opatrně a kriticky. Ne všechno, co učitelé dělají, aby se vyhnuli pro ně „kritickým činnostem“, lze připustit. Není možné rezignovat na testy a na čtení dlouhých písemných úkolů a jejich opravování, je-li zjišťování pokroku žáků integrální součástí výuky angličtiny a cílem je rozvoj komunikační kompetence žáků v anglickém jazyce.

Po formální a jazykové stránce práce odpovídá požadavkům, jedná se o akademický text se všemi charakteristikami. Na několika místech textu jsou méně srozumitelné formulace (např. s. 11, 1. odstavec; s. 15 závěry studie Berlinera), drobné gramatické nepřesnosti porozumění nebrání.

Vzhledem k výše uvedenému předloženou diplomovou práci Bc. Kateřiny Kodítkové doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení: **C**.

Otázky k obhajobě:

1. V anglicky psané literatuře o specifických poruchách učení se vyskytuje pojem *Specific Learning Differences*. Jak se vztahuje k jiným užívaným pojmům?
2. Může dyspraxie nějakým způsobem ovlivňovat osvojování cizího jazyka (s. 25)?
3. V závěru práce říkáte, že učitelé se specifickými poruchami učení nejsou méně kompetentní ve výuce angličtiny než jejich kolegové bez těchto poruch. Jak jste k tomuto zjištění dospěla a o co jej opíráte?

Doc. PaedDr. Monika Černá, Ph.D.

V Pardubicích dne 20. května 2024